

MUSEU
D'ART CONTEMPORANI
DE BARCELONA

Poesia Brossa, al MACBA

- ▶ Una revisió de l'obra completa de Joan Brossa, a partir de l'oralitat, el caràcter performatiu i l'antipoesia, que aplega 800 obres i abundant documentació, des dels seus primers llibres fins a les últimes indagacions plàstiques, passant pel teatre, el cinema i les arts d'acció.
- ▶ El recorregut de la mostra inclou casos d'estudi, una recapitulació visual de les seves exposicions dels anys vuitanta, i situa la producció brossiana en diàleg amb l'obra de Marcel Mariën, Ian Hamilton Finlay i Nicanor Parra. A més, inclou les seves col·laboracions amb Miró, Tàpies, Portabella, Mestres Quadreny o Carles Santos.
- ▶ La poesia de Joan Brossa suma accions, imatges i objectes, de manera que un dels reptes d'aquesta exposició és vincular l'oralitat i el caràcter performatiu a les convencions museístiques. Per aquest motiu, un grup de performers desenvoluparà l'obra de Brossa a les sales durant l'exposició.
- ▶ L'exposició, comissariada per Teresa Grandas i Pedro G. Romero, ha comptat amb la col·laboració de la Fundació Joan Brossa, gràcies a la qual s'hi ha pogut incloure una vasta selecció de documentació, i amb el suport de Acción Cultural Española (AC/E) i l'IRL Institut Ramon Llull.

Títol: *Poesia Brossa* **Inauguració:** dimecres 20 de setembre de 2017, a les 19.30 h **Dates:** del 21 de setembre de 2017 al 25 de febrer de 2018 **Organització i producció:** MACBA Museu d'Art Contemporani de Barcelona **Comissaris:** Teresa Grandas i Pedro G. Romero

Aquesta exposició monogràfica de Joan Brossa (Barcelona, 1919-1998) aplega 800 obres i una abundant selecció de documentació procedent del Fons Joan Brossa, en un recorregut que mostra la consolidació del seu llenguatge artístic a través de les seves recerques plàstiques, la poesia, el teatre, el cinema i les arts d'acció. Brossa és poeta, però els seus treballs sempre es troben en un encreuament de llenguatges, de manera que l'exposició n'emfatitza la *poiesis*, la seva manera de fer. Brossa obre un espai nou, l'espai on la poesia

suma accions, imatges i objectes. En aquest sentit, la mostra suposa una revisió del seu treball a partir de tres qualitats: l'oralitat, la performativitat i l'antipoesia.

Brossa desenvolupa la seva pràctica artística des dels anys quaranta, en un context sociopolític marcat per la dictadura franquista i en una situació cultural caracteritzada per la manca de propostes avantguardistes i innovadores. Des del principi, du a terme un treball de renovació estètica fonamentat en la investigació literària i artística. Fins al moment de la seva mort, la seva extensíssima producció no deixa de buscar noves formes d'expressió i d'experimentar amb mitjans diversos. *Poesia Brossa* s'inicia en el moment en què es forgen i es defineixen els trets de la seva poètica, amb els seus primers escrits que daten de la guerra civil espanyola, i conclou confrontant i posant en diàleg la seva obra amb la de Marcel Mariën, Ian Hamilton Finlay i Nicanor Parra. Al llarg del recorregut es recullen aspectes destacables de l'univers Brossa com la crítica a la mercaderia, el concepte poètic del llenguatge, la lectura de Brossa com a antipoesia o el transformisme, a més de gestos i accions polítiques com la reivindicació de la vaga de tramvies de 1951, la tancada d'intel·lectuals a Montserrat el 1970 o *l'itinerari antiturístic* per Barcelona, que constitueixen alguns dels casos d'estudi inclosos en l'exposició.

Poesia Brossa s'estructura en cinc àmbits. En el primer, *Sí, em va fer Joan Brossa*, es recullen els seus primers escrits, així com obres que mostren com pren partit per Miró enfront de Dalí, el seu gir materialista afí al desplaçament informalista de Tàpies o la influència de João Cabral de Melo, entre d'altres aspectes. En el segon, *Jocs d'imatges*, s'hi exposa una àmplia selecció de les *Suites* (1959-1969) i els *Poemes habitables* (1970), en els quals Brossa incorpora elements a manera de jocs o diàlegs amb la pàgina que tenen com a resultat un ric llenguatge poètic basat en intervencions mínimes. *Altres itineraris* revisa la poètica brossiana a través del transformisme i de llenguatges no considerats convencionalment artístics però que ell inclou en la seva gramàtica personal, com l'estriptis i la màgia, entre d'altres. En el penúltim apartat, *Una recapitulació visual*, es presenten les obres a partir d'un disseny expositiu inspirat en tres exposicions realitzades entre 1988 i 1989 en tres galeries (Mosel & Tschchow de Munic, Joan Prats de Barcelona i La Màquina Espanyola de Madrid). Finalment, *Constel·lacions Brossa* amplia les referències cap a d'altres artistes amb qui Brossa manté nombroses coincidències temàtiques i formals: el belga Marcel Mariën, l'escocès Ian Hamilton Finlay i el xilè Nicanor Parra.

Dipòsit Fundació Joan Brossa

La Fundació Joan Brossa i l'Ajuntament de Barcelona van dipositar l'any 2011 al Museu d'Art Contemporani de Barcelona, en règim de comodati i per un període de 25 anys (renovable), la col·lecció, l'arxiu i la biblioteca de l'artista, que sumen més de 60.000 ítems. Aquest llegat està format per 50.000 documents, 6.000 llibres, 5.700 revistes, 100 publicacions d'artista, 130 poemes visuals (molts d'ells inèdits), 1.000 fotografies, 150 instal·lacions i 1.000 cartells. Gràcies a la Fundació Joan Brossa, s'ha pogut incloure en l'exposició una vasta selecció de documentació, en part inèdita.

Al llarg d'aquests sis anys, els equips del MACBA han treballat intensament en la restauració, conservació, catalogació, documentació i digitalització d'aquest material.

Noves donacions al MACBA

Lluís Permanyer ha donat un conjunt d'enregistraments personals, cartes, postals, notes, documents manuscrits i mecanografiats, i altres materials que deixen constància de la seva relació amb el poeta des de principis dels anys vuitanta. Entre aquest conjunt documental, conservat a l'Arxiu del MACBA, destaquen 12 cassets en els quals Brossa comparteix amb Permanyer les seves memòries, publicades posteriorment amb el títol *Brossa x Brossa: records*.

Manuel Maria Bosch Puig (Barcelona, 1947 - Sant Feliu de Guíxols, 2015), en el seu llegat testamentari, va deixar al MACBA l'obra *El sastre* (1986), que va ser exhibida per primera vegada en la mostra antològica de l'artista que va tenir lloc a la Fundació Joan Miró de Barcelona amb el títol *Joan Brossa o els paraules són els coses* (1986). Aquesta obra s'inclou en aquesta exposició del MACBA.

Sobre Joan Brossa

Poeta en el sentit més ampli de la paraula, Joan Brossa (Barcelona, 1919-1998) va produir una extensa obra que comprèn experimentacions en diversos llenguatges. Als anys quaranta va conèixer el poeta J. V. Foix, un dels seus referents literaris, i també el filòsof Arnau Puig i els artistes Modest Cuixart, Joan Ponç, Antoni Tàpies i Joan-Josep Tharrats. Amb ells va fundar el grup i la revista d'avantguarda *Dau al Set* (1948), on va col·laborar amb textos surrealistes que consistien en l'escriptura d'imatges oníriques i hipnagògiques pròximes a l'automatisme psíquic. Va ser l'inici d'una àmplia obra literària que se servia del llenguatge com a mitjà d'experimentació i que va conduir el seu autor a la poesia visual, la dramaturgia, l'escultura i la performance. Els elements de la seva poesia, com la ironia, l'associació, la descontextualització i el rebuig de la diferenciació entre paraula i objecte, van cristal·litzar en la confecció d'objectes. El seu treball reflecteix les inquietuds

que s'havien anat acumulant al llarg del seu itinerari poètic: la recerca de la màgia quotidiana, la denúncia social i la transgressió. Al final de la seva vida, Brossa va rebre un ampli reconeixement amb nombroses traduccions de la seva obra escrita, exposicions de la seva producció artística i premis, que el van posicionar com una de les principals figures de l'avantguarda catalana. A més de la seva producció literària, la producció plàstica de Brossa es va poder veure en un seguit d'exposicions i retrospectives com la de la Fundació Joan Miró de Barcelona (1986), el Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía de Madrid (1991) i novament a la Fundació Joan Miró de Barcelona (2001), entre d'altres.

FOTOS aquí www.macba.cat/press/poesiabrossa0001

ACTIVITATS RELACIONADES

PUBLICACIÓ (de pròxima aparició)

Poesia Brossa. Amb assajos curatorials de Teresa Grandas i Pedro G. Romero, una selecció de textos, obres i poemes de Joan Brossa i un glossari elaborat per Roger Bernat, Isabel de Naverán i María Salgado. Aprox. 180 imatges. Barcelona: MACBA, 2017. 260 p. Tres edicions: català, castellà i anglès.

ARTS EN VIU

Cabaret

Inspirant-se en l'esperit subaltern i subversiu de Brossa, la Capella MACBA es transformarà en un *Cabaret*, els divendres 27 d'octubre, 3 i 10 de novembre. La Terremoto de Alcorcón com a mestra de cerimònies d'unes sessions on actuaran Úrsula Martínez, Rodrigo Cuevas, Jorge Dutor, Guillem Mont de Palol, Pere Faura, Antoni Hervàs, Felix Kubin, Arantxa Martínez, David Domingo i Jonny Woo.

Comissariat per Pablo Martínez i José Luis Villalobos

Divendres 27 d'octubre, 3 i 10 de novembre. Capella MACBA. 10 € per sessió. Gratuït amb carnet Amic. Compra anticipada d'entrades a www.macba.cat

CURS

La gent parla Brossa

A càrrec de Pedro G. Romero

Dilluns 11 i dimarts 12 de desembre, de 18 a 20 h. Auditori Meier. 10 €. Gratuït amb carnet Amic. Inscripció prèvia a www.macba.cat

LA MERCÈ

Portes obertes

Diumenge 24 de setembre, de 10 a 20 h. Presentacions a cada hora en punt.
D'11 a 13 h, visites amb intèrprets en LSC.

PARLEM DE... BROSSA

Consulteu el programa específic a www.macba.cat

■ MÉS INFORMACIÓ A www.macba.cat i @MACBA_Barcelona

Segueix-nos a: #PoesiaBrossa

■ MACBA: Plaça dels Àngels, 1, 08001 Barcelona, www.macba.cat

■ HORARIS: dilluns, dimecres, dijous i divendres d'11 a 19.30 h (del 25 de juny al 24 de setembre, fins a les 20 h); dissabtes de 10 a 20 h; diumenges i festius de 10 a 15 h; dimarts no festius, tancat.

Premsa MACBA 934 813 356 / 934 813 354 press@macba.cat